

Comunicare a Comisiei cu privire la aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții

(2008/C 155/02)

Prezenta comunicare înlocuiește Comunicarea Comisiei cu privire la aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții (JO C 71, 11.3.2000, p. 14).

1. INTRODUCERE

1.1. Context

Prezenta comunicare reprezintă o actualizare a abordării Comisiei în legătură cu ajutoarele de stat acordate sub formă de garanții și are drept obiectiv să ofere statelor membre repere mai precise cu privire la principiile pe care Comisia intenționează să-și întemeieze interpretarea articolelor 87 și 88 și aplicarea acestora la garanțiile de stat. Aceste principii sunt enunțate în comunicarea Comisiei privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE la ajutoarele de stat sub formă de garanții ⁽¹⁾. Din experiența dobândită prin aplicarea, încă din anul 2000, a prezentei comunicări, rezultă că politica adoptată de Comisie în acest domeniu ar trebui revizuită. În acest sens, Comisia dorește să reamintească, de exemplu, practica sa recentă, astfel cum rezultă din diferite decizii specifice ⁽²⁾, referitoare la necesitatea de a se efectua o evaluare individuală a riscului de pierderi legat de fiecare garanție în cadrul sistemelor de ajutor. Comisia intenționează să ia măsuri sporite pentru ca politica sa în acest domeniu să devină cât mai transparentă, astfel încât deciziile sale să fie previzibile și să se asigure un tratament egal. Comisia dorește, în special, să ofere întreprinderilor mici și mijlocii (denumite în continuare IMM-uri), precum și statelor membre, elemente „safe-harbour” sigure pentru stabilirea prealabilă, pentru fiecare companie și pe baza ratingului financiar al acesteia, a marjei minime ce ar trebui aplicată în cazul unei garanții de stat pentru ca garanția să nu fie considerată drept ajutor în sensul articolului 87, alineatul (1) din Tratat. În același mod, orice diferență negativă între valoarea primei aplicate și nivelul marjei ar putea fi considerată element de ajutor de stat.

1.2. Tipuri de garanții

În general, garanțiile sunt colaterale unui împrumut sau unei alte forme de obligație financiară pe care urmează să o obțină o persoană de la un creditor; acestea pot fi acordate ca garanții individuale sau în cadrul unor sisteme de garanții.

Cu toate acestea, pot exista forme variate de garanții, în funcție de temeiul juridic al acestora, de tipul tranzacției, durata garanției etc. Lista nu este exhaustivă, însă pot fi identificate următoarele tipuri de garanții:

- garanții generale, cu alte cuvinte garanții oferite întreprinderilor ca atare, spre deosebire de garanțiile aferente unei tranzacții anume, de exemplu un împrumut, o investiție în capitaluri proprii etc.,
- garanții acordate în cadrul unui instrument specific, spre deosebire de garanțiile legate de forma juridică a întreprinderii în sine,
- garanții acordate direct sau contragaranții acordate unui garant de prim nivel,
- garanții nelimitate, spre deosebire de garanțiile limitate ca valoare și/sau durată: de asemenea, Comisia consideră drept ajutor sub formă de garanție condițiile de finanțare mai avantajoase obținute de întreprinderi a căror formă de organizare juridică exclude falimentul sau alte proceduri de insolvență sau prevede o garanție de stat explicită ori acoperirea de către stat a pierderilor. Același lucru este valabil în ceea ce privește achiziția de către stat a unei participații într-o întreprindere, dacă se acceptă răspunderea nelimitată în loc de răspunderea limitată obișnuită,
- garanții ce au o sursă contractuală clară (cum ar fi contractele formale, scrisorile de sprijin) sau un alt temei legal, spre deosebire de garanțiile a căror formă este mai puțin vizibilă (cum ar fi scrisorile neatașate la contract, angajamentele verbale), eventual cu diferite niveluri de susținere oferite de garanția respectivă.

⁽¹⁾ JO C 71, 11.3.2000, p. 14.

⁽²⁾ De exemplu: Decizia 2003/706/CE a Comisiei din 23 aprilie 2003 privind sistemul de ajutoare pus în aplicare de către Germania denumit „Sisteme de garanții în Landul Brandenburg pentru ajutoarele de stat în anii 1991 și 1994”, Ajutorul de Stat C 45/98 (ex NN 45/97) (JO L 263, 14.10.2003, p. 1); decizia Comisiei din 16 decembrie 2003 privind sistemele de garanții pentru finanțarea sectorului naval — Germania (N 512/03) (JO C 62, 11.3.2004, p. 3); Decizia 2006/599/CE a Comisiei din 6 aprilie 2005 privind sistemele de ajutoare pe care Italia intenționează să le pună în aplicare pentru finanțarea sectorului naval (JO L 244, 7.9.2006, p. 17).

Îndeosebi în acest din urmă caz, lipsa unor documente juridice sau contabile adecvate are adeseori drept consecință o trasabilitate foarte scăzută. Acest fapt este valabil atât pentru beneficiar, cât și pentru stat sau pentru organismul public care oferă garanția și, prin urmare, pentru informațiile puse la dispoziția terților.

1.3. Structura și domeniul de aplicare al comunicării

În sensul prezentei comunicări:

- (a) „sistem de garanții” înseamnă orice instrument pe baza căruia se pot acorda garanții întreprinderilor care îndeplinesc anumite condiții legate de durată, valoare, tranzacție aferentă, tip sau mărime a întreprinderilor (IMM-uri), fără a fi necesare măsuri suplimentare de punere în aplicare;
- (b) „garanție individuală” înseamnă orice garanție acordată unei întreprinderi care nu este oferită pe baza unui sistem de garanții.

Secțiunile 3 și 4 din prezenta comunicare sunt concepute pentru a fi direct aplicabile garanțiilor legate de o operațiune financiară specifică, de exemplu creditul. Comisia consideră că, din cauza frecvenței acestora și a faptului că în general garanțiile pot fi cuantificate, acestea sunt cazurile în care este nevoie cel mai mult să se clasifice garanțiile drept ajutor de stat sau în altă categorie.

Întrucât în majoritatea cazurilor operațiunea acoperită de garanție este împrumutul, în comunicare se va face referire în continuare la principalul beneficiar al garanției drept „persoana creditată” și la organismul al cărui risc este diminuat prin garanția de stat drept „creditor”. De altfel, utilizarea acestor doi termeni specifici este menită să faciliteze înțelegerea raționamentului care stă la baza textului, având în vedere că se cunoaște pe scară largă principiul fundamental al unui împrumut. Cu toate acestea, nu se poate concluziona că secțiunile 3 și 4 sunt aplicabile numai garanțiilor aferente împrumuturilor. Ele se aplică tuturor garanțiilor atunci când are loc un transfer similar de risc cum ar fi o investiție sub formă de capital propriu, cu condiția de a se lua în considerare profilul riscului corespunzător (inclusiv eventuala lipsă de colateralizare).

Comunicarea se aplică tuturor sectoarelor economice, inclusiv în cazul agriculturii, al pescuitului și al transporturilor, fără a aduce atingere normelor specifice privind garanțiile din sectorul respectiv.

Prezenta comunicare nu se aplică garanțiilor pentru credite la export.

1.4. Alte tipuri de garanții

În cazul în care anumite forme de garanție (a se vedea punctul 1.2) implică un transfer de risc către garant și atunci când nu prezintă una sau mai multe din caracteristicile specifice menționate la punctul 1.3, de exemplu garanțiile de asigurare, se va face o analiză a fiecărui caz în parte, aplicându-se, dacă este necesar, secțiunile sau metodologiile descrise în prezenta comunicare.

1.5. Neutralitate

Prezenta comunicare se aplică fără a se aduce atingere articolului 295 din Tratat și, prin urmare, nu afectează normele statelor membre care reglementează regimul proprietății. Comisia are o poziție neutră în ceea ce privește proprietatea publică și privată.

În special, simplul fapt că dreptul de proprietate al unei întreprinderi se află în cea mai mare parte în proprietate publică nu este suficient în sine pentru a constitui o garanție de stat, cu condiția să nu existe elemente de garanție, explicite sau implicite.

2. APLICABILITATEA ARTICOLULUI 87 ALINEATUL (1)

2.1. Considerații generale

Articolul 87 alineatul (1) din Tratatul prevede că orice ajutor acordat de un stat membru sau din resursele de stat, indiferent de formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producției de anumite bunuri, va fi considerat incompatibil cu piața comună, în măsura în care afectează comerțul dintre statele membre.

Aceste criterii generale se aplică, în mod egal, tuturor garanțiilor. În ceea ce privește celelalte forme de potențial ajutor, garanțiile acordate direct de către stat, și anume de către autoritățile centrale, regionale sau locale, precum și garanțiile acordate din resursele statului de către alte organisme publice, cum ar fi întreprinderile, și care sunt imputabile autorităților publice ⁽³⁾, pot constitui ajutoare de stat.

Pentru a se evita orice confuzie, este necesar să se clarifice noțiunea „resursele statului” în legătură cu garanțiile de stat. Beneficiul unei garanții de stat este acela că riscul asociat garanției este suportat de către stat. În mod normal, suportarea unui astfel de risc de către stat ar trebui să fie compensată printr-o primă corespunzătoare. Atunci când statul renunță în totalitate sau în parte la această primă, rezultatul este atât un beneficiu pentru întreprindere cât și o pierdere din resursele statului. Astfel, chiar dacă statul nu face nicio plată în legătură cu garanția, poate fi vorba de un ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratat. Ajutorul se acordă în momentul în care se oferă garanția și nu în momentul în care este invocată garanția sau când se efectuează plăți, în conformitate cu condițiile prevăzute în garanție. Prin urmare, doar în momentul în care se acordă garanția trebuie să se stabilească dacă o garanție constituie ajutor de stat sau nu și, în caz afirmativ, valoarea ajutorului de stat.

În acest context, Comisia subliniază că o analiză din perspectiva normelor privind ajutorul de stat nu constituie o decizie preliminară cu privire la compatibilitatea unei anumite măsuri cu alte prevederi ale tratatului.

2.2. Ajutor pentru persoana creditată

De regulă, beneficiarul ajutorului este persoana creditată. Așa cum se prevede la punctul 2.1, ar trebui ca, în mod normal, suportarea riscului să fie remunerată printr-o primă corespunzătoare. Atunci când nu este necesar ca persoana creditată să plătească prima sau plătește o primă redusă, aceasta obține un avantaj. În comparație cu situația în care nu există garanție, garanția de stat permite persoanei creditate să obțină condiții financiare mai bune pentru un împrumut decât cele care există, în mod normal, pe piețele financiare. De obicei, având avantajul unei garanții de stat, persoana creditată poate obține rate mai mici și/sau poate oferi un nivel mai redus de securitate. În unele cazuri, fără o garanție din partea statului, persoana creditată nu ar putea găsi o instituție financiară care să vrea să acorde împrumuturi în orice condiții. Astfel, garanțiile de stat pot facilita crearea de noi afaceri și pot permite unor întreprinderi să obțină bani pentru a desfășura activități noi. În același mod, o garanție de stat poate ajuta o firmă aflată în prag de faliment să rămână activă, în loc să fie eliminată de pe piață ori restructurată, ceea ce ar putea da naștere la denaturări ale concurenței.

2.3. Ajutor pentru creditor

2.3.1. Chiar dacă, de obicei, beneficiarul ajutorului este persoana creditată, nu se poate exclude faptul că, în anumite situații, inclusiv creditorul beneficiază în mod direct de pe urma ajutorului. În special, de exemplu, dacă o garanție de stat este acordată *ex post* în legătură cu un împrumut sau altă obligație financiară deja contractată, fără să se ajusteze condițiile împrumutului sau ale obligației financiare sau dacă se utilizează un împrumut garantat pentru rambursarea unui alt împrumut, negarantat, către aceeași instituție creditoare, se poate considera că este un ajutor pentru creditor, în măsura în care crește siguranța creditelor. Atunci când garanția conține un ajutor pentru creditor, trebuie atrasă atenția asupra faptului că, în principiu, acest ajutor ar putea constitui un ajutor de exploatare.

2.3.2. Garanțiile diferă de alte măsuri de ajutor de stat, cum ar fi ajutoarele nerambursabile sau scutirea de la plata impozitelor, în sensul că, în cazul unei garanții, între stat și creditor se creează, de asemenea, o relație de natură juridică. Prin urmare, se vor analiza posibilele consecințe pentru terți ale ajutorului de stat acordat în mod ilegal. În cazul garanțiilor de stat pentru împrumuturi, chestiunea este de interes în special pentru instituțiile financiare creditoare. În cazul garanțiilor aferente obligațiilor emise pentru obținerea unei finanțări pentru întreprinderi, sunt vizate instituțiile financiare care participă la emisiunea de obligațiuni. Întrebarea dacă ilegalitatea ajutorului afectează relațiile juridice dintre stat și terți reprezintă o chestiune ce trebuie analizată în temeiul legislației naționale. Există posibilitatea ca instanțele naționale să analizeze dacă legislația națională împiedică respectarea contractelor de garanție și Comisia consideră că, în cadrul evaluării, instanțele naționale ar trebui să ia în considerare aspectul privind încălcarea dreptului comunitar. În consecință, ca o măsură de precauție standard, creditorii ar putea fi interesați să verifice dacă au fost respectate normele comunitare referitoare la ajutorul de stat, ori de câte ori se acordă garanții. Ar trebui ca statul membru să fie în măsură să furnizeze un număr de cauză, emis de Comisie pentru un caz individual sau pentru un sistem și, eventual, o copie neconfidențială a deciziei Comisiei, împreună cu trimiterea din *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*. În ceea ce o privește, Comisia va depune toate eforturile pentru a pune la dispoziție, într-un mod transparent, informațiile referitoare la dosarele și la sistemele de ajutor pe care le-a aprobat.

⁽³⁾ A se vedea cauza C-482/99, *Franța/Comisia (Stardust)* [2002] Culegere, p. I-4397.

3. CONDIȚII CE EXCLUD EXISTENȚA AJUTORULUI

3.1. Considerații generale

În cazul în care o garanție individuală sau un sistem de garanții contractate de către stat nu aduce niciun avantaj unei întreprinderi, acestea nu constituie ajutor de stat.

În acest context, pentru a se stabili dacă se acordă un avantaj printr-o garanție sau un sistem de garanții, Curtea a confirmat prin hotărârile sale recente ⁽⁴⁾ că evaluarea pe care o face Comisia ar trebui să se bazeze pe principiul investitorului care operează într-o economie de piață (denumit în continuare „principiul investitorului din economia de piață”). Prin urmare, trebuie să se țină seama de posibilitățile efective ale unei întreprinderi beneficiare de a obține resurse financiare echivalente, recurgând la piața de capital. Nu se consideră a fi ajutor de stat situația în care o nouă sursă de finanțare este pusă la dispoziție, în condiții ce ar fi acceptabile pentru un operator privat, în condițiile normale ale unei economii de piață ⁽⁵⁾.

Pentru a se evalua mai bine dacă se respectă principiul investitorului din economia de piață în cazul unei măsuri privind o garanție, Comisia prevede în această secțiune o serie de condiții, suficiente pentru a se stabili absența ajutorului. Garanțiile individuale sunt prevăzute la punctul 3.2, cu o opțiune mai simplă pentru IMM-uri la punctul 3.3. Sistemele de garanții sunt prevăzute la punctul 3.4, o opțiune mai simplă pentru IMM-uri fiind prevăzută la punctul 3.5.

3.2. Garanții individuale

În ceea ce privește garanția de stat individuală, Comisia consideră că respectarea tuturor condițiilor prevăzute mai jos, este suficientă pentru a se exclude existența unui ajutor de stat.

(a) Persoana creditată nu se află în dificultate financiară.

Pentru a se stabili dacă persoana creditată trebuie considerată a fi în dificultate financiară, se va face trimitere la definiția prevăzută de liniile comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate ⁽⁶⁾. În sensul prezentei comunicări, IMM-urile care au mai puțin de trei ani de la înființare nu sunt considerate a fi în dificultate financiară în perioada respectivă.

(b) Gradul de acoperire oferită de garanție poate fi determinat în mod corespunzător în momentul acordării garanției. Aceasta înseamnă că garanția trebuie să fie legată de o tranzacție financiară specifică, de o sumă maximă fixată și o durată limitată.

(c) Garanția nu acoperă mai mult de 80 % din creditul neachitat sau din altă obligație financiară; această limită nu se aplică în cazul garanțiilor care acoperă titlurile de creanță ⁽⁷⁾.

Comisia consideră că, în cazul în care o obligație financiară este acoperită în întregime de o garanție de stat, creditorul nu este suficient stimulat să evalueze corespunzător, să asigure și să reducă la minim riscul ce poate rezulta din operațiunea de creditare și, mai ales, să evalueze corespunzător gradul de solvabilitate a debitorului. De asemenea, se poate întâmpla ca garantul — statul — să nu evalueze riscul asumat, din lipsă de mijloace. Lipsa unui stimulent pentru reducerea la minim a riscului nerambursării creditului ar putea încuraja creditorii să încheie contracte cu un risc comercial mai mare decât ar fi normal și, în acest fel, ar putea spori numărul de garanții cu un grad ridicat de risc din portofoliul statului.

⁽⁴⁾ A se vedea Cauza C-482/99, menționate la nota de subsol 3.

⁽⁵⁾ A se vedea Comunicarea Comisiei privind aplicarea articolelor 92 și 93 din tratatul CE participațiilor publice (Buletinul Comunităților Europene nr. 9-1984); Cauzele conexe 296/82 și 318/82 *Netherlands și Leeuwarder Papierwarenfabriek BV/Comisia* [1985] Culegere 809, punctul 17; Comunicarea Comisiei privind aplicarea articolelor 92 și 93 din Tratatul CE și a articolului 61 din Acordul SEE ajutoarelor de stat în sectorul aviației (JO C 350, 10.12.1994, p. 5), punctele 25 și 26.

⁽⁶⁾ JO C 244, 1.10.2004, p. 2.

⁽⁷⁾ Pentru definiția „titlurilor de creanță”, a se vedea articolul 2 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2004/109/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 2004 privind armonizarea obligațiilor de transparență în ceea ce privește informația referitoare la emitenții ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată și de modificare a Directivei 2001/34/CE (JO L 390, 31.12.2004, p. 38). Directivă, astfel cum a fost modificată ultima dată prin Directiva 2008/22/CE (JO L 76, 19.3.2008, p. 50).

Limita de 80 % nu se aplică unei garanții publice acordate pentru a finanța o companie al cărei unic obiect de activitate îl reprezintă serviciul de interes economic general (SIEG) ⁽⁸⁾ pentru care a fost mandatată și, de asemenea, atunci când garanția a fost acordată de către autoritatea publică ce i-a încredințat desfășurarea activității de interes economic general. Limita de 80 % se aplică în cazul în care compania respectivă furnizează alte servicii de interes economic general sau alte activități economice.

Pentru a exista certitudinea că creditorul își asumă efectiv o parte din risc, se va acorda atenția cuvenită următoarelor două aspecte:

- atunci când valoarea creditului sau a obligației financiare scade în timp, de exemplu pentru că a început rambursarea creditului, suma garantată trebuie să scadă în mod proporțional, astfel încât, în orice moment, garanția să nu acopere mai mult de 80 % din creditul datorat sau din obligația financiară datorată,
- pierderile trebuie să fie suportate proporțional și în același mod de către creditor și de către garant. În același mod, valoarea netă a creanțelor recuperate (adică veniturile din care se scad costurile pentru tratarea creanțelor), provenite din executarea creanței pe baza garanțiilor aduse de creditor, trebuie să reducă în mod proporțional pierderile suportate de creditor și de garant. Garanțiile pentru primele pierderi, care prevăd că pierderile sunt suportate mai întâi de către garant și numai ulterior de către creditor, vor fi considerate ca susceptibile de a include un ajutor de stat.

În cazul în care un stat membru dorește să acorde o garanție care depășește pragul de 80 % și susține că aceasta nu constituie ajutor de stat, statul membru trebuie să-și motiveze în mod corespunzător intenția, de exemplu pe baza modului în care a fost stabilită tranzacția în ansamblu și să notifice Comisia în acest sens, pentru ca garanția să fie evaluată în mod corespunzător în sensul în care operațiunea are sau nu un caracter de ajutor de stat.

(d) Pentru garanție se achită prețul corespunzător prețului pieței.

Așa cum se prevede la punctul 2.1, ar trebui ca, în mod normal, suportarea riscului să fie remunerată printr-o primă corespunzătoare aferentă sumei garantate sau contragarantate. Atunci când prețul plătit pentru garanție este cel puțin la fel de mare ca și prima corespunzătoare de referință a garanției oferite pe piețele financiare, garanția nu conține un ajutor.

În cazul în care pe piețele financiare nu există o primă corespunzătoare de referință a garanției, costul financiar total al creditului garantat, care include rata dobânzii la credit și prima garanției, trebuie comparat cu prețul de piață al unui credit similar, negarantat.

În ambele cazuri, pentru a se stabili prețul de piață corespunzător, se vor lua în considerare caracteristicile garanției și ale creditului aferent. Acestea includ: valoarea și durata tranzacției, garanția oferită de către persoana creditată, precum și antecedente care influențează evaluarea ratei de recuperare; probabilitatea ca debitorul să înceteze plata creditului din cauza situației financiare în care se află, a sectorului de activitate din care face parte și a perspectivelor sale, precum și a altor condiții economice. Această analiză ar trebui să permită în primul rând clasificarea persoanei creditate, pe baza unui rating al riscului. Ratingul poate fi efectuat de o agenție de rating recunoscută pe plan internațional sau, dacă se poate, pe baza ratingului intern utilizat de banca creditoare. Comisia subliniază legătura dintre rating și rata neplății, efectuată de instituții financiare internaționale ale căror rapoarte sunt date publicității ⁽⁹⁾. Pentru a se evalua dacă prima este în conformitate cu prețurile pieței, statul membru poate compara prețurile achitate de întreprinderile cu un rating similar pe piață.

Prin urmare, Comisia nu va accepta să se stabilească la o rată unică prima de garanție, rată considerată a corespunde unei norme a sectorului industrial în ansamblu.

⁽⁸⁾ Serviciul de interes economic general trebuie să fie conform cu normele comunitare, cum ar fi Decizia 2005/842/CE a Comisiei din 28 noiembrie 2005 privind aplicarea articolului 86 alineatul (2) din Tratatul CE la ajutorul de stat sub forma compensației pentru obligația de serviciu public, acordat anumitor întreprinderi cărora le-a fost încredințată prestarea unui serviciu de interes economic general (JO L 312, 29.11.2005, p. 67) și cadrul comunitar pentru ajutoarele de stat sub forma compensațiilor pentru obligația de serviciu public (JO C 297, 29.11.2005, p. 4).

⁽⁹⁾ De exemplu, tabelul 1 privind ratingurile agențiilor de credit, ce poate fi găsit în documentul de lucru nr. 207 al Băncii Reglementelor Internaționale, disponibil la următoarea adresă:
<http://www.bis.org/publ/work207.pdf>

3.3. Evaluarea garanțiilor individuale pentru IMM-uri

În mod excepțional, în cazul în care persoana creditată este o întreprindere mică sau mijlocie (IMM) ⁽¹⁰⁾, Comisia poate accepta, prin derogare de la punctul 3.2 litera (d), o evaluare mai simplă prin care să se stabilească dacă garanția aferentă creditului constituie sau nu ajutor de stat. În acest caz, cu condiția respectării tuturor celorlalte condiții enunțate la punctul 3.2 literele (a), (b) și (c), se poate considera că o garanție de stat nu constituie ajutor dacă se aplică prima anuală minimă [„prima safe-harbour” ⁽¹¹⁾] stabilită în tabelul de mai jos, în funcție de suma efectiv garantată de stat, pe baza ratingului acordat persoanei creditate ⁽¹²⁾:

Calitatea creditului	Standard & Poor's	Fitch	Moody's	Prima anuală safe-harbour
Calitate maximă	AAA	AAA	Aaa	0,4 %
Capacitate foarte mare de plată	AA +	AA +	Aa 1	0,4 %
	AA	AA	Aa 2	
	AA –	AA –	Aa 3	
Capacitate mare de plată	A +	A +	A 1	0,55 %
	A	A	A 2	
	A –	A –	A 3	
Capacitate corespunzătoare de plată	BBB +	BBB +	Baa 1	0,8 %
	BBB	BBB	Baa 2	
	BBB –	BBB –	Baa 3	
Capacitate de plată vulnerabilă la condiții adverse	BB +	BB +	Ba 1	2,0 %
	BB	BB	Ba 2	
	BB –	BB –	Ba 3	
Capacitatea de plată poate fi grav afectată de condiții adverse	B +	B +	B 1	3,8 %
	B	B	B 2	6,3 %
	B –	B –	B 3	
Capacitatea de plată depinde de existența unor condiții favorabile durabile	CCC +	CCC +	Caa 1	Nu se poate acorda primă anuală safe-harbour
	CCC	CCC	Caa 2	
	CCC –	CCC –	Caa 3	
	CC	CC		
Incapacitate de plată sau în pragul incapacității de plată	SD	DDD	Ca	Nu se poate acorda primă anuală safe-harbour
	D	DD	C	
		D		

⁽¹⁰⁾ IMM-urile sunt întreprinderile mici și mijlocii, astfel cum sunt definite în anexa I la Regulamentul (CE) nr. 70/2001 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE ajutoarelor de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii (JO L 10, 13.1.2001, p. 33). Regulament astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 1976/2006 (JO L 368, 23.12.2006, p. 85).

⁽¹¹⁾ Primele *safe-harbour* sunt stabilite în conformitate cu marjele calculate pentru credite acordate întreprinderilor cu rating similar, în Comunicarea Comisiei privind revizuirea metodei de calcul a ratei de referință și a ratelor de scont (JO C 14, 19.1.2008, p. 6). Ca urmare a studiului comandat de Comisie pe această temă: (http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/studies_reports/full_report.pdf — a se vedea paginile 23 și 156-159 din studiu), s-a luat în considerare o reducere generală de 20 de puncte de bază. Această reducere corespunde diferenței de marjă pentru un risc similar dintre credit și garanție, astfel încât să se țină seama de costurile suplimentare legate în mod expres de credite.

⁽¹²⁾ Tabelul se referă la clasele de rating folosite de Standard & Poor's, Fitch și Moody's, care reprezintă agențiile de rating utilizate cel mai frecvent de sectorul bancar ca reper pentru propriul sistem de rating, după cum se descrie la punctul 3.2 litera (d). Cu toate acestea, nu este necesar să se obțină ratingurile de la aceste agenții de rating. Sunt acceptate, de asemenea, sistemele de rating naționale ori sistemele de rating utilizate de bănci pentru a reflecta gradul de neplată, cu condiția de a furniza indicele probabilității anuale de neplată, întrucât companiile sunt clasificate de agențiile de rating pe baza acestei cifre. În cadrul altor sisteme ar trebui să existe o clasificare similară, prin aplicarea acestei chei de clasificare.

Primele safe-harbour se aplică la cuantumul efectiv garantat sau contragarantat de stat la începutul fiecărui an. Vor fi considerate drept un minimum ce trebuie aplicat companiei al cărei calificativ de credit este cel puțin egal cu cele prezentate în tabel ⁽¹³⁾.

În cazul unei prime unice plătitibile imediat, se consideră că garanția pentru împrumut nu reprezintă un ajutor dacă este cel puțin egală cu valoarea curentă a primelor de garanție viitoare indicate mai sus, rata de actualizare utilizată fiind rata de referință corespunzătoare ⁽¹⁴⁾.

După cum rezultă din tabelul de mai sus, companiile cu un calificativ ce corespunde poziției CCC/Caa sau mai slab nu pot beneficia de această metodologie simplificată.

În cazul IMM-urilor care nu au mai solicitat credite sau cu un rating ce are la bază evaluarea bilanțului, cum ar fi companiile cu un obiectiv specific de activitate sau companiile noi, prima safe-harbour este stabilită la 3,8 %, însă aceasta nu poate fi mai mică decât prima care s-ar aplica în cazul companiei-mamă/companiilor-mamă.

Aceste marje pot fi revizuite periodic pentru a se ține seama de situația pieței.

3.4. Sisteme de garanții

În ceea ce privește sistemele de garanții de stat, Comisia consideră că îndeplinirea tuturor condițiilor prevăzute în cele ce urmează exclude prezența ajutorului de stat:

- (a) sistemul nu este accesibil persoanelor creditate, aflate în dificultate financiară [a se vedea detaliile de la punctul 3.2 litera (a)];
- (b) gradul de acoperire oferită de garanție poate fi determinat în mod corespunzător în momentul acordării garanției. Aceasta înseamnă că garanțiile trebuie să fie legate de operațiuni financiare specifice, să aibă o sumă maximă stabilită și o durată limitată;
- (c) garanțiile nu acoperă mai mult de 80 % din fiecare credit datorat sau obligație financiară datorată [a se vedea detaliile și excepțiile de la punctul 3.2 litera (c)];
- (d) condițiile prevăzute de sistemele de garanții se bazează pe evaluarea realistă a riscului, astfel încât, după toate probabilitățile, primele plătite de beneficiari asigură autofinanțarea. Comisia consideră că autofinanțarea sistemului și luarea corespunzătoare în considerare a riscului sunt indicatori care arată că primele de garanție prevăzute în cadrul sistemului sunt conforme cu prețurile pieței.

Aceasta presupune o evaluare a riscului pentru fiecare garanție nouă, pe baza tuturor factorilor relevanți (calitatea persoanei creditate, garanțiile oferite de aceasta, durata garanției etc.). Pe baza acestei analize de risc trebuie definite clasele de risc ⁽¹⁵⁾, iar garanția va fi încadrată într-o clasă de risc și se va retrage prima de garanție corespunzătoare din valoarea garantată sau contragarantată;

- (e) pentru a avea o evaluare corectă și progresivă a autofinanțării în cadrul sistemului, se va reexamina cel puțin o dată pe an dacă nivelul primelor este adecvat, pe baza ratei efective de pierderi în cadrul sistemului pe o perioadă de timp rezonabilă, iar primele vor fi ajustate în consecință, atunci când există riscul ca sistemul să nu se mai poată autofinanța. Ajustarea se poate face pentru toate garanțiile emise ori viitoare sau numai pentru acestea din urmă;
- (f) pentru a fi considerate conforme cu prețurile pieței, primele trebuie să acopere riscurile normale ce rezultă din acordarea garanției, costurile administrative ale sistemului, precum și finanțarea anuală a unui capital adecvat, chiar dacă acesta nu este constituit sau este constituit doar parțial.

În ceea ce privește costurile administrative, acestea ar trebui să includă cel puțin evaluarea inițială a riscului, precum și costurile de monitorizare și de gestionare a riscului legate de acordarea și administrarea garanțiilor.

⁽¹³⁾ De exemplu, o companie căreia banca îi acordă un rating de credit ce corespunde poziției BBB-/Baa3 ar trebui să plătească o primă anuală de garanție de cel puțin 0,8 % în raport cu suma efectiv garantată de către stat la începutul fiecărui an.

⁽¹⁴⁾ Conform comunicării menționată la nota de subsol 11 în care se prevede: „Rata de referință urmează a se utiliza, de asemenea, ca rată de actualizare, pentru calcularea valorilor actualizate. În acest scop se va utiliza, în principiu, rata de bază majorată cu o marjă fixă de 100 de puncte de bază” (p. 4).

⁽¹⁵⁾ Pentru informații suplimentare, a se vedea nota de subsol 12.

În ceea ce privește finanțarea capitalului, Comisia notează că garanții obișnuite sunt supuși reglementărilor referitoare la adecvarea capitalului și că, potrivit acestora, garanții sunt obligați să constituie un capital propriu pentru a nu intra în faliment atunci când apar variații ale pierderilor anuale aferente garanțiilor. În mod normal, sistemele garanțiilor de stat nu sunt supuse acestor norme și, prin urmare, nu trebuie să constituie astfel de rezerve. Cu alte cuvinte, de fiecare dată când pierderile provenite din garanții depășesc veniturile din primele de garanție, deficitul este acoperit pur și simplu din bugetul de stat. Garanția de stat oferă sistemului o situație mai favorabilă decât un garant obișnuit. Pentru a evita această discrepanță și pentru a acorda statului o compensație pentru riscul asumat, Comisia consideră că primele de garanție trebuie să acopere o compensare la un nivel adecvat al capitalului.

Comisia consideră că acest capital trebuie să corespundă cu 8 % ⁽¹⁶⁾ din garanțiile datorate. Pentru garanții acordate întreprinderilor cu ratinguri AAA/AA- (Aaa/Aa3), valoarea capitalului care trebuie finanțat poate fi redusă la 2 % din garanțiile datorate; Între timp, în ceea ce privește garanțiile acordate întreprinderilor cu ratinguri A+/A- (A1/A3), valoarea capitalului care trebuie finanțat poate fi redusă la 4 % din garanțiile datorate.

Finanțarea normală a acestui capital include o primă de risc, ce poate fi sporită printr-o rată a dobânzii liberă de risc.

Prima de risc trebuie plătită statului, în funcție de suma adecvată a capitalului, în orice situație. Bazându-se pe practica sa, Comisia consideră că o primă de risc normală aferentă capitalului investit se ridică la cel puțin 400 de puncte de bază și o că astfel de primă de risc ar trebui inclusă în prima de garanție care va fi plătită de beneficiari ⁽¹⁷⁾.

În cazul în care, așa cum se întâmplă cu majoritatea sistemelor de garanții de stat, capitalul nu este vărsat sistemului de garanții și, prin urmare, nu există o contribuție în numerar din partea statului, rata dobânzii liberă de risc nu trebuie luată în considerare. Alternativ, atunci când capitalul aferent este alocat efectiv de către stat, acesta din urmă trebuie să suporte costurile aferente creditului, iar sistemul obține avantaje din acest influx de numerar, eventual prin investirea acestuia. Prin urmare, rata dobânzii liberă de risc trebuie plătită statului în funcție de suma vărsată. În plus, această sumă ar trebui plătită din veniturile sistemului și nu trebuie să influențeze neapărat primele de garanție ⁽¹⁸⁾. În opinia Comisiei, profitul adus de obligațiunea de stat pe 10 ani poate fi utilizat ca substitut corespunzător al ratei fără risc, considerat drept o rentabilitate normală a capitalului;

- (g) pentru a asigura transparența, sistemul trebuie să prevadă condițiile în care se vor acorda garanțiile viitoare, cum ar fi eligibilitatea companiilor din punct de vedere al ratingului și, acolo unde se aplică, sectorul și dimensiunea, cuantumul maxim și durata garanțiilor.

3.5. Evaluarea sistemelor de garanții pentru IMM-uri

Având în vedere situația specială a IMM-urilor și pentru a le facilita accesul la finanțare, în special prin utilizarea sistemelor de garanții, există două posibilități specifice pentru astfel de companii:

- folosirea primelor safe-harbour astfel cum sunt definite în cazul garanțiilor individuale pentru IMM-uri,
- evaluarea sistemelor de garanții, astfel încât să fie posibilă aplicarea unei singure prime și evitarea ratin-urilor individuale ale IMM-urilor beneficiare.

⁽¹⁶⁾ Potrivit adecvării capitalului prevăzute la articolul 75 la Directiva 2006/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006 cu privire la inițierea și exercitarea activității instituțiilor de credit (JO L 177, 30.6.2006, p. 1) a se citi în coroborare cu anexa VI (punctul 41 și urm.).

⁽¹⁷⁾ Pentru o garanție de 100, acordată unei companii cu rating BBB, rezervele ce trebuie constituite se ridică la 8. Aplicând 400 puncte de bază (sau 4 %) la această sumă, rezultă costuri anuale de capital de $8 \% \times 4 \% = 0,32 \%$ din suma garantată, ceea ce va modifica prețul garanției în mod corespunzător. Dacă rata anuală a nerambursării pe care sistemul o anticipează în cazul acestei companii este, de exemplu, de 0,35 %, iar costurile administrative anuale sunt estimate la 0,1 %, prețul garanției considerate ca nefiind ajutor va fi de 0,77 % pe an.

⁽¹⁸⁾ În acest caz, cu condiția ca rata liberă de risc să fie de 5 %, costul anual al rezervelor ce trebuie constituite va fi, pentru aceeași garanție de 100 și rezerve de 8 ce urmează a fi constituite, de $8 \% \times (4 \% + 5 \%) = 0,72 \%$ din suma garantată. În aceleași condiții (rata nerambursării de 0,35 % și costuri administrative de 0,1 %), prețul garanției ar fi 0,77 % pe an, iar sistemul ar trebui să plătească statului încă 0,4 %.

Condițiile de utilizare a ambelor reguli sunt definite după cum urmează:

Utilizarea primelor safe-harbour în cadrul sistemelor de garanții pentru IMM-uri

De asemenea, în conformitate cu propunerile de simplificare referitoare la garanțiile individuale, sistemele de garanții pentru IMM-uri pot fi considerate în principiu ca fiind autofinanțatoare, fără să constituie ajutor de stat, dacă se li aplică primele minime safe-harbour stabilite la punctul 3.3, pe baza ratingului obținut de întreprindere ⁽¹⁹⁾. Cu toate acestea, trebuie îndeplinite, de asemenea, celelalte condiții stabilite la punctul 3.4 literele (a), (b) și (c), precum și cele de la punctul 3.4 litera (g), în plus, condițiile stabilite la punctele 3.4 literele (d), (e) și (f) vor fi considerate îndeplinite prin utilizarea primelor anuale minime menționate la punctul 3.3.

Utilizarea primelor unice în cadrul sistemelor de garanții pentru IMM-uri

Comisia este conștientă că efectuarea unei analize de risc individuale pentru fiecare persoană creditată este un proces costisitor, fiind posibil ca evaluarea să nu fie oportună atunci când sistemul acoperă un număr mare de împrumuturi mici și pentru care este necesar un instrument de cumulare a riscului.

În consecință, atunci când sistemele se referă numai la garanții pentru IMM-uri, iar suma garantată nu depășește 2,5 milioane EUR per companie în acel sistem, Comisia poate accepta, prin derogare de la punctul 3.4 litera (d), o primă anuală unică a garanției pentru toți debitorii. Cu toate acestea, pentru ca garanțiile acordate printr-un astfel de sistem să nu fie considerate drept ajutor de stat, sistemul trebuie să se autofinanțeze în continuare și trebuie îndeplinite toate celelalte condiții de la punctul 3.4 literele (a), (b) și (c), precum și 3.4 literele (e), (f) și (g).

3.6. Clasificarea ca ajutor de stat nu este un proces automat

Nerespectarea uneia dintre condițiile enunțate la punctele 3.2-3.5 nu înseamnă că garanția sau sistemul de garanții este considerat în mod automat drept ajutor de stat. În cazul în care se pune sub semnul întrebării dacă o garanție avută în vedere sau un sistem de garanții constituie ajutor de stat, proiectul trebuie transmis Comisiei.

4. GARANȚII CARE CONȚIN UN ELEMENT DE AJUTOR DE STAT

4.1. Considerații generale

În cazul în care garanțiile individuale sau sistemele de garanții nu respectă principiul investitorului din economia de piață, se consideră că acestea implică un ajutor de stat. Prin urmare, este nevoie să se cuantifice elementul de ajutor, pentru a se verifica dacă ajutorul poate fi compatibil în temeiul unei derogări exprese privind ajutoarele de stat. Ca o chestiune de principiu, elementul de ajutor de stat este considerat a fi diferența dintre prețul corespunzător de piață al garanției oferit individual sau prin sistem, și prețul plătit efectiv pentru această măsură.

Echivalentul subvenției totale se obține prin însumarea echivalențelor anuale ai subvenției în numerar actualizate prin aplicarea ratei de referință.

La calcularea elementului de ajutor dintr-o garanție, Comisia va acorda o atenție deosebită următoarelor elemente:

- (a) dacă în cazul garanțiilor individuale persoana creditată se află în dificultate financiară. Dacă în cazul sistemelor de garanții, criteriile de eligibilitate ale sistemului prevăd excluderea unor asemenea întreprinderi [a se vedea detaliile de la punctul 3.2 litera (a)].

Comisia subliniază că pentru companiile aflate în dificultate, un garant de pe piață, dacă există, ar percepe o primă substanțială la momentul acordării garanției, dat fiind riscul incapacității de plată. În cazul în care probabilitatea ca persoana creditată nu mai poate achita împrumutul devine extrem de ridicată, nu există o rată a pieței, iar în situații excepționale elementul de ajutor de stat din garanție se poate dovedi la fel de ridicat ca și suma acoperită practic de garanție;

⁽¹⁹⁾ Aceasta include prevederea ca, în cazul IMM-urilor care nu au mai solicitat credite sau cu un rating bazat pe evaluarea bilanțului, cum ar fi companiile cu un obiectiv specific de activitate sau companiile noi, prima safe-harbour să fie stabilită la 3,8 %, însă în nicio situație nu poate fi mai mică decât prima care s-ar aplica în cazul companiilor-mamă.

- (b) dacă se poate stabili în mod corespunzător gradul de acoperire al fiecărei garanții atunci când este acordată.

Aceasta înseamnă că garanția trebuie să fie legată de o operațiune financiară specifică, să aibă o sumă maximă fixată și o durată limitată. În această privință, Comisia consideră că, în principiu, garanțiile nelimitate sunt incompatibile cu articolul 87 din Tratat;

- (c) dacă garanția acoperă mai mult de 80 % din creditul datorat sau din altă obligație financiară [a se vedea detaliile și excepțiile de la punctul 3.2 litera (c)].

Pentru a-l stimula pe creditor să evalueze corect, să asigure și să reducă la minim riscul generat de operațiunea de creditare și, mai ales, să evalueze corect solvabilitatea persoanei creditate, Comisia consideră că un procent de cel puțin 20 %, neacoperit de garanția de stat, ar trebui suportat de creditor ⁽²⁰⁾, astfel încât acesta să asigure în mod corespunzător creditele acordate și să reducă la minim riscul asociat operațiunii. Prin urmare, de regulă Comisia va examina mai amănunțit orice garanție sau sistem de garanții ce acoperă în întregime (sau aproape în întregime) o operațiune financiară, cu excepția cazului în care statul membru o poate justifica în mod corespunzător, de exemplu prin natura specifică a operațiunii;

- (d) dacă au fost luate în considerare caracteristicile garanției și ale împrumutului (sau altă obligație financiară) la stabilirea primei de piață a garanției pe baza căreia se calculează elementul de ajutor, prin compararea sa cu prima efectiv plătită [a se vedea detaliile de la punctul 3.2 litera (d)].

4.2. Elementul de ajutor din garanțiile individuale

În ceea ce privește garanția individuală, echivalentul-subvenție, sub formă de numerar, al garanției se calculează ca diferența dintre prețul de piață al garanției și prețul plătit efectiv.

În cazul în care piața nu oferă garanții pentru acel tip de operațiune, nu există un preț de piață pentru garanție. În acest caz, elementul de ajutor se calculează în același mod ca echivalentul-subvenție al creditului în condiții preferențiale, și anume ca diferența dintre rata dobânzii de pe piață pe care compania ar fi suportat-o în absența garanției și rata dobânzii obținută în temeiul garanției de stat, după calcularea primelor plătite. În cazul în care nu există o rată de piață a dobânzii, iar statul membru dorește să utilizeze, ca substitut, rata de referință, Comisia subliniază că, pentru calcularea intensității ajutorului unei garanții individuale, sunt aplicabile condițiile enunțate în comunicarea cu privire la ratele de referință ⁽²¹⁾. Aceasta înseamnă că trebuie să se acorde atenție sumelor adăugate la rata de bază, pentru a se lua în considerare profilul de risc asociat operațiunii acoperite, întreprinderea garantată și garanțiile colaterale oferite.

4.3. Elementul de ajutor din garanțiile individuale pentru IMM-uri

În cazul IMM-urilor se poate aplica, de asemenea, sistemul de evaluare simplificată de la punctul 3.3. În acest caz, dacă prima pentru o anumită garanție nu corespunde valorii fixate ca valoare minimă pentru clasa de risc respectivă, diferența dintre acest nivel minim și prima percepută va fi considerată drept ajutor. În cazul în care durata garanției depășește un an, deficitul anual se actualizează pe baza ratei de referință relevante ⁽²²⁾.

Comisia nu acceptă abaterea de la aceste reglementări decât în cazurile în care statul membru respectiv prezintă dovezi clare și bine întemeiate. Însă, chiar și în astfel de cazuri, se va adopta o abordare bazată pe risc.

4.4. Elementul de ajutor din sistemele de garanții

În cazul sistemelor de garanții, echivalentul-subvenție în lichidități al fiecărei garanții din sistem reprezintă diferența dintre prima percepută efectiv (dacă există) și prima care ar fi trebuit percepută într-un sistem similar, fără ajutor de stat, stabilită conform condițiilor de la punctul 3.4. În consecință, primele teoretice menționate, pe baza cărora se calculează elementul de ajutor, trebuie să acopere riscurile normale asociate

⁽²⁰⁾ Aceasta se bazează pe presupunerea că întreprinderea oferă același nivel de siguranță atât statului, cât și instituției creditoare.

⁽²¹⁾ A se vedea Comunicarea menționată la nota de subsol 11.

⁽²²⁾ Pentru informații suplimentare, a se vedea nota de subsol 14.

garanției, precum și costurile administrative și de capital ⁽²³⁾. Prin acest mod de calculare a echivalentului-subvenție se asigură că, pe termen mediu și lung, ajutorul total acordat în cadrul sistemului de garanții este egal cu finanțarea alocată de către autoritățile publice pentru acoperirea deficitului din sistemul de garanții.

Întrucât, în cazul sistemelor de garanții de stat, se poate întâmpla să nu fie cunoscute, la data la care se evaluează sistemul, caracteristicile fiecărui caz individual, elementul de ajutor trebuie evaluat în funcție de prevederile sistemului.

Elementele de ajutor din sistemele de garanții pot fi calculate, de asemenea, prin metodologii deja acceptate de Comisie, în urma notificării lor în temeiul unui regulament adoptat de Comisie în domeniul ajutoarelor de stat, cum ar fi Regulamentul (CE) nr. 1628/2006 al Comisiei din 24 octombrie 2006 de aplicare a articolelor 87 și 88 din tratat ajutoarelor naționale pentru investiții regionale ⁽²⁴⁾, ori Regulamentul (CE) nr. 1857/2006 din 15 decembrie 2006 al Comisiei privind aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat la ajutorul de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii care își desfășoară activitatea în domeniul producției de produse agricole și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 70/2001 ⁽²⁵⁾, cu condiția ca metodologia aprobată să se refere explicit la tipul de garanții și la tipul operațiunii aferente.

Comisia nu acceptă abaterea de la aceste reglementări decât în cazurile în care statul membru respectiv prezintă dovezi clare și bine întemeiate. Însă, chiar și în astfel de cazuri, se va adopta o abordare bazată pe risc.

4.5. Elementul de ajutor din sistemele de garanții pentru IMM-uri

Cele două instrumente de simplificare subliniate la punctul 3.5 și care fac referire la sistemele de garanții pentru IMM-uri pot fi folosite și pentru calcularea ajutorului. Condițiile de utilizare a ambelor reguli sunt definite după cum urmează:

Utilizarea primelor safe-harbour în cadrul sistemelor de garanții pentru IMM-uri

În cazul IMM-urilor se poate aplica, de asemenea, sistemul de evaluare simplificată de la punctul 3.5 menționat anterior. În acest caz, dacă prima pentru o anumită categorie dintr-un sistem de garanții nu corespunde valorii stabilite ca fiind valoarea minimă pentru clasa de risc respectivă ⁽²⁶⁾, diferența dintre nivelul minim și prima percepută va fi considerată drept ajutor ⁽²⁷⁾. În cazul în care durata garanției depășește un an, deficitele anuale se actualizează pe baza ratei de referință ⁽²⁸⁾.

Utilizarea primelor unice în cadrul sistemelor de garanții pentru IMM-uri

Având în vedere că denaturarea concurenței ce ar putea fi cauzată de ajutorul de stat acordat în cadrul unui sistem de garanții pentru IMM-uri este mai limitată, Comisia consideră că, atunci când sistemul de ajutor prevede exclusiv garanții pentru IMM-uri, iar suma garantată nu depășește 2,5 milioane EUR pentru fiecare companie din sistemul dat, Comisia poate accepta, prin derogare de la punctul 4.4, o evaluare a intensității ajutorului de stat în cadrul sistemului ca atare, fără să mai fie necesară o evaluare pentru fiecare garanție individuală sau clasă de risc din sistem ⁽²⁹⁾.

⁽²³⁾ Acest calcul poate fi rezumat, pentru fiecare clasă de risc, ca diferența dintre (a) suma datorată și garantată, înmulțită cu factorul de risc al clasei de risc („riscul” fiind probabilitatea nerambursării după includerea costurilor administrative și de capital) ce reprezintă prima de pe piață; și (b) orice primă plătită, adică (suma garantată × riscul) – prima plătită.

⁽²⁴⁾ JO L 302, 1.11.2006, p. 29.

⁽²⁵⁾ JO L 358, 16.12.2006, p. 3.

⁽²⁶⁾ Aceasta include posibilitatea ca, în cazul IMM-urilor care nu au mai solicitat credite sau cu un rating bazat pe evaluarea bilanțului, prima safe-harbour să fie stabilită la 3,8 %, însă în nicio situație nu poate fi mai mică decât prima care s-ar aplica în cazul companiei-mamă/companiilor-mamă.

⁽²⁷⁾ Acest calcul poate fi rezumat, pentru fiecare clasă de risc, ca suma datorată și garantată, înmulțită cu diferența dintre (a) procentul primei safe-harbour din clasa de risc respectivă; și (b) procentajul primei plătite, adică suma garantată × (prima safe-harbour – prima plătită).

⁽²⁸⁾ Pentru informații suplimentare, a se vedea nota de subsol 11.

⁽²⁹⁾ Acest calcul poate fi rezumat, indiferent de clasa de risc, ca diferența dintre (a) suma datorată și garantată, înmulțită cu factorul de risc al schemei („riscul” fiind probabilitatea incapacității de plată după includerea costurilor administrative și de capital; și (b) orice primă plătită, adică (suma garantată × riscul) – prima plătită.

5. COMPATIBILITATEA CU PIAȚA COMUNĂ A AJUTORULUI DE STAT SUB FORMĂ DE GARANȚII

5.1. Considerații generale

În sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratat, garanțiile de stat trebuie examinate de Comisie pentru a se stabili dacă acestea sunt sau nu compatibile cu piața comună. Înainte de o astfel de evaluare a compatibilității, trebuie identificat beneficiarul ajutorului.

5.2. Evaluare

Comisia va analiza dacă ajutorul de stat este sau nu compatibil cu piața comună, pe baza aceluiași norme aplicate măsurilor de ajutor ce îmbracă alte forme. Criteriile concrete de evaluare a compatibilității au fost clarificate și detaliate de Comisie în cadre legislative și ghiduri referitoare la ajutoarele orizontale, regionale și sectoriale ⁽³⁰⁾. Analiza va ține seama, în special, de intensitatea ajutorului, de caracteristicile beneficiarilor și de obiectivele urmărite.

5.3. Condiții

Comisia va accepta garanțiile numai dacă mobilizarea acestora este legată prin contract de condiții specifice ce pot merge până la declararea obligatorie a falimentului întreprinderii beneficiare sau orice procedură similară. Aceste condiții vor trebui convenite de părți, în momentul acordării inițiale a garanției. În cazul în care statul membru dorește să mobilizeze garanția în alte condiții decât cele convenite inițial în etapa acordării garanției, Comisia va considera că mobilizarea garanției creează un nou ajutor, care trebuie notificat în conformitate cu articolul 88 alineatul (3) din Tratat.

6. RAPOARTE PE CARE STATELE MEMBRE TREBUIE SĂ LE PREZINTE COMISIEI

În conformitate cu obligațiile generale de monitorizare ⁽³¹⁾, în vederea monitorizării noilor evoluții de pe piețele financiare și având în vedere că valoarea garanțiilor de stat este dificil de evaluat și se modifică în timp, este deosebit de importantă revizuirea constantă, în temeiul articolului 88 alineatul (1) din Tratat, a sistemelor de garanții de stat aprobate de Comisie. Prin urmare, statele membre vor înainta rapoarte către Comisie.

În cazul sistemelor de garanții pentru ajutoare, rapoartele se vor prezenta cel puțin la finele perioadei de validitate a garanției și în vederea notificării unui sistem modificat. Cu toate acestea, Comisia poate considera că este necesar să solicite rapoarte mai frecvente, în funcție de caz.

În cazul sistemelor de garanții pentru care Comisia a decis că nu există un ajutor, în special atunci când nu există date concludente privind istoricul sistemului, Comisia poate să solicite, în decizia prin care stabilește inexistența vreunui ajutor, prezentarea de rapoarte, în acest fel clarificând, de la caz la caz, frecvența și conținutul rapoartelor.

Rapoartele ar trebui să cuprindă cel puțin următoarele informații:

- (a) numărul și cuantumul garanțiilor emise;
- (b) numărul și cuantumul garanțiilor datorate la finele perioadei;
- (c) numărul și valoarea garanțiilor neachitate (prezentate individual), în decurs de un an;
- (d) venitul anual:
 1. venit din primele percepute;
 2. venit din recuperări;
 3. alte venituri (de exemplu, dobânda încasată la depozite sau investiții);

⁽³⁰⁾ A se vedea legea concurenței, aplicabilă ajutorului de stat în Comunitatea Europeană:

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/legislation.html

În ceea ce privește legislația privind ajutorul de stat, specifică fiecărui sector în parte, a se vedea, pentru agricultură:

http://ec.europa.eu/agriculture/stateaid/leg/index_en.html

iar pentru transport:

http://ec.europa.eu/dgs/energy_transport/state_aid/transport_en.html

⁽³¹⁾ De exemplu, cele prevăzute, în special, de Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE (JO L 140, 30.4.2004, p. 1). Regulament, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 271/2008 (JO L 82, 25.3.2008, p. 1).

- (e) costuri anuale:
 - 1. costuri administrative;
 - 2. compensații plătite pentru garanțiile mobilizate;
- (f) excedent sau deficit anual (diferența dintre venit și costuri);
- (g) surplusul sau deficitul acumulat de la începutul sistemului de garanții ⁽³²⁾.

Pentru garanțiile individuale, se vor raporta similar informațiile relevante, în special cele menționate la literale (d)-(g).

Indiferent de caz, Comisia atrage atenția statelor membre asupra faptului că raportarea corectă la o dată ulterioară presupune centralizarea corectă a datelor necesare chiar de la începutul aplicării sistemului și compilarea anuală a acestora.

De asemenea, se atrage atenția statelor membre asupra faptului că pentru garanțiile ce nu constituie ajutor de stat, acordate individual sau în cadrul unui sistem cu toate că nu există obligația de notificare, Comisia poate verifica dacă garanția sau sistemul respectiv implică elemente de ajutor, de exemplu, în urma unei reclamații. Într-o astfel de situație, Comisia va solicita statului membru în cauză informații similare cu cele descrise mai sus în cazul rapoartelor.

În cazul în care există deja obligația prezentării de rapoarte în temeiul obligațiilor de raportare specifice stabilite prin reglementări de exceptare în bloc, linii orientative sau cadre legislative aplicabile în domeniul ajutoarelor de stat, acele rapoarte specifice vor înlocui rapoartele care urmează a fi prezentate în temeiul prezentei obligație de raportare a garanțiilor, cu condiția de a fi incluse informațiile prevăzute în lista de mai sus.

7. MĂSURI DE PUNERE ÎN APLICARE

Comisia invită statele membre ca, în ceea ce privește noile garanții, să-și adapteze măsurile de garanție existente la prevederile din prezenta Comunicare până la 1 ianuarie 2010.

⁽³²⁾ Dacă sistemul este activ mai mult de 10 ani, se vor prezenta doar deficitele sau excedentele anuale pentru ultimii 10 ani.